

**Posudek bakalářské práce Jany Brojerové  
oponent: Jitka Lindová**

Práce se zabývá „poznáváním se v zrcadle“ (Domnívám se, že by bylo možné nalézt lepší termín, například seberozpoznání... Česká literatura v tomto zdá se není jednotná. Není jasné, jestli autorka termín převzala, či sama vymyslela.)

První část práce je věnovaná review relevantní literatury. To je velmi zdařilé, obsahuje velmi rozsáhlé množství titulů a téma postihuje přehledným a téměř vyčerpávajícím způsobem. Dále autorka prokazuje schopnost s literaturou pracovat – vidí rozpory ve výsledcích, jejich možné metodologické příčiny, vyvozuje závěry atd. Postrádám pouze větší prostor věnovaný zkušenostem s různými metodikami – autorka používá odvozenou, ne zcela standardní metodu testování seberozpoznání v zrcadle, proto by bylo třeba na základě literatury zdůvodnit její volbu. Podobně není ani v metodické části jasně popsáno, co všechno se vlastně pokládá za úspěch dítěte v testu a proč, čtenář si to musí domyslet. Naopak autorka velmi správně diskutuje vhodnost sebeoznačení jako kritéria takové úspěšnosti.

V experimentální části autorka testuje hypotézu vlivu pojmenovávací hry na seberozpoznání v zrcadle u čtyř skupin dětí – lišících se jednak věkem (15 versus 25 měsíců) a jednak prostředím, kde vyrůstají (ústav versus rodina). Výzkum a analýza výsledků jsou celkově provedeny pečlivě, přesto jak v dizajnu pokusu, tak popisu metodiky vidím určité nedostatky. V prvé řadě nepokládám za příliš vhodný zvolený vzorek vzhledem k výzkumné hypotéze. Pro zjištění vlivu pojmenovávací hry na seberozpoznání dětí by bylo vhodnější zvolit pouze 1 vzorek, variabilní jak v praktikování této hry, tak v úspěšnosti seberozpoznání (což by se dalo zajistit volbou odpovídající věkové skupiny) a následně porovnat soubory úspěšných a neúspěšných co do frekvence praktikování pojmenovávací hry. Při porovnávání dvou zcela odlišných souborů není možné vliv námi sledovaného faktoru (zde pojmenovávací hry) odlišit od vlivu ostatních faktorů (například sociální deprivace dětí v ústavu). Částečně byla však v této studii pravděpodobnost vlivu ostatních faktorů snížena tím, že autorka odlišila různé formy seberozpoznání v zrcadle a vyhodnotila výkony v těchto jednotlivých formách odděleně a následně porovнала.

Ve výsledcích se sem tam vyskytují nepřesnosti a pravděpodobně i chyby. Například není jasné, zda kategorie „dotyky blízko značky“ zahrnuje i kategorii „dotyky značky“, či zda jsou na sobě nezávislé. Jak je možné, že sloučení těchto dvou kategorií má menší četnost než jedna z původních kategorií?

V diskuzi autorka prokazuje schopnost kriticky zhodnotit význam získaných výsledků, čehož si velmi cením. Více by se dalo vytěžit ze specifík vzorku, tj. například diskutovat podmínky a závěry plynoucí pro děti z kojeneckých ústavů a z rodin.

Jsem ráda, že autorka zúročila léta, po která se tématu věnuje. Navrhuji 42 bodů.